

ΧΡΟΝΙΚΑ

RIJEČ NJEGOVE EKSELENCIJE PANAGIOTISA PARTSOA, AMBASADORA REPUBLIKE GRČKE NA OTVARANJU IZLOŽBE „GRCI I CRNOGORCI: DVA PRIJATELJSKA NARODA”

Καθώς εκπνέει το 2021, η έκθεση ιστορικής γκραβούρας από την συλλογή του Έλληνα ιατρού Παναγιώτη Κολιομιγάλη μας θυμίζει την ιστορική σημασία αυτού του έτους. Το 1821 οι Έλληνες κήρυξαν την επανάσταση απελευθέρωσής τους από την οθωμανική σκλαβιά, ζητώντας να ενταχθούν στους ελεύθερους λαούς της Ευρώπης, μετά από 400 χρόνια δουλείας στους Οθωμανούς. Ήταν τέτοια η αποφασιστικότητά τους, που το σύνθημα που κυριάρχησε στον απελευθερωτικό αγώνα ήταν: «Ελευθερία ή θάνατος». Όντως, ο αγώνας είχε ακριβό τίμημα, μέχρι να στεφθεί με επιτυχία με την διεθνή αναγνώριση του νέου ελληνικού κράτους το 1830. Γιορτάζουμε, λοιπόν, 200 χρόνια από την έναρξη του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα.

Στον αγώνα για την απελευθέρωση των Ελλήνων συμμετείχαν και Μαυροβούνιοι, με εξέχοντα τον Βάσο Μπράγιοβιτς, στον οποίον οι Έλληνες δώσαμε νέο επίθετο, την εθνική του καταγωγή. Ο Μπράγιοβιτς έχει σημαντική θέση στην σύγχρονη ελληνική ιστορία, έχοντας καταχωρηθεί Μπράγιοβιτς - Μαυροβουνιώτης. Η προτομή του βρίσκεται σε κεντρικό σημείο στην Ποντογκόριτσα.

Την προσφορά των Μαυροβουνίων συναγωνιστών τους την κατέγραψαν βαθιά στην καρδιά τους οι Έλληνες. Έτσι, το 1881, η Ελλάδα ήταν από τις πρώτες χώρες που ανεγνώρισε την ανεξαρτησία του Μαυροβουνίου. Μαζί με τα 200 χρόνια, λοιπόν, της Ελληνικής Επανάστασης, γιορτάζουμε και 140 χρόνια από την σύναψη διπλωματικών σχέσεων Ελλάδας - Μαυροβουνίου. Οι δύο επέτειοι σφραγίζουν την φιλία των δύο λαών μας, φιλία με βαθιές ιστορικές ρίζες. Γι' αυτό, άλλωστε, και ο τίτλος της έκθεσης είναι: «Έλληνες και Μαυροβούνιοι: δύο φίλοι λαοί».

Na izmaku 2021. godine, izložba istorijskih gravura iz kolekcije grčkog ljekara Panajotisa Koljomihalisa, podsjeća nas na istorijski značaj ove godine. Te 1821. godine Grci su započeli svoju revoluciju oslobađanja od otomanske vlasti, zahtijevajući da se pridruže slobodnim narodima Evrope, poslije 400 godina ropstva pod Osmanlijama. Tolika je bila njihova odlučnost da je parola koja je preovladavala u oslobodilačkoj borbi bila: „Sloboda ili smrt”. Zaista, borbe su ih mnogo koštale, ali su okončane uspješno, međunarodnim priznanjem nove grčke države 1830. godine. Mi, dakle, slavimo 200 godina od početka grčke oslobodilačke borbe.

U borbama za oslobođenje Grka učestvovali su i Crnogorci, među kojima se posebno istakao Vaso Brajović, kome su Grci dali novo prezime, po nacionalnom porijeklu. Vaso Brajović zauzima značajno mjesto u modernoj grčkoj istoriji, u kojoj je zapisan kao Brajović - Mavrovunjotis. Njegova bista nalazi se u centru Podgorice.

Grci su duboko u svojim srcima sačuvali sjećanje na doprinos crnogorskih saboraca, tako da je 1881. godine Grčka bila jedna od prvih zemalja koje su priznale nezavisnost Crne Gore. Dakle, uz 200 godina od Grčke revolucije, obilježavamo i 140 godina od uspostavljanja diplomatskih odnosa Grčke i Crne Gore. Ova dva jubileja obilježavaju prijateljstvo naša dva naroda, prijateljstvo sa dubokim istorijskim korijenima. Zato izložba nosi naziv: „Grci i Crnogorci: dva prijateljska naroda”.

(prevod: Ana Klikovac)